

TA'LIM TASHKILOTINI BOSHQARISHDA INNOVATSIYON YONDASHUVLARNI JORIY ETISH IMKONIYATLARI

Mavlonov N.Sh.

*Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash
va ularning malakasini oshirish instituti "Maktabgacha ta'lim menejmenti"
kafedراسi dotsenti, p.f.f.d.,(PhD)*

Tayanch so'zlar: innovatsiya, kompetenlik, kasbiy kompetensiya, shaxsiy xususiyat, gumanistik pedagogik va motivatsiya.

Ключевые слова: инновация, компетентность, профессиональная компетентность, личность, гуманистическая педагогика и мотивация.

Key words: innovation, competence, professional competence, personality, humanistic pedagogy and motivation.

Innovatsion faoliyat sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lib, innovatsion faoliyat yuritadigan kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirishni tashkil etish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirishni yo'lga qo'yish bugungi eng dolzarb muammolardan biri sanaladi.

Bugungi kunda o'quv jarayonini takomillashtirish ta'lim tashkilotlari oldidagi asosiy vazifalardan biri hisoblanadi. Ta'lim tizimini modernizatsiya qilish ta'lim jarayoni sifatini boshqarishning pedagogik shartlariga asoslanadi. Zamonaviy hayot o'qituvchilar oldiga yuqori sifatli ta'lim, muloqot qobiliyati, fidoyilik, ijodkorlik va eng muhimi, kiruvchi ma'lumotlarning ulkan oqimini boshqarish qobiliyati kabi jiddiy talablarni qo'yadi. mamlakatimizda ro'y berayotgan o'zgarishlar ta'lim siyosatidagi o'zgarishlarni taqozo etmoqda, ular ta'limning nazariy asoslari va amaliyoti qayta ko'rib chiqildi. Ushbu paragrafda maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbarining boshqaruv faoliyatiga innovatsiyalarni joriy etishning pedagogik shart-sharoitlari tadqiq qilindi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti pedpogogining kasbiy kompetensiyasi - bu unga maktabgacha ta'lim tashkilotida psixologik-pedagogik jarayonda yuzaga keladigan ta'lim dasturi va maxsus vaziyatlarni engishga imkon beradigan universal va o'ziga xos kasbiy munosabatlarning kombinatsiyasi sifatida belgilanadi. bunday vaziyatlarni hal qilishga yordam beradi. rivojlantirish vazifalarini, umumiy va maxsus qobiliyatlarni aniqlashtirish, takomillashtirish va amaliy amalga oshirishgan

I.V.Bichevaning izlanishlarida maktabgacha ta'lim sohasida pedagogik xodimlarning kasbiy kompetensiyasi.

N.V.Shurova tadqiqotlarida maktabgacha ta'lim tashkiloti pedagogining kasbiy ahamiyatli shaxsiy xususiyatlari.

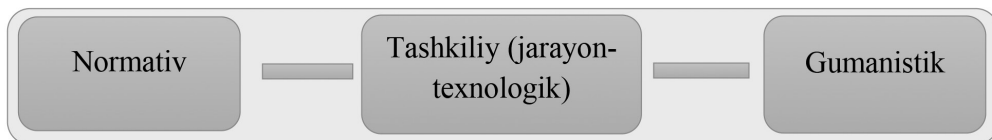
G.I. Zaxarovaning ishlarida esa maktabgacha ta'lim tashkiloti o'qituvchisining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish bo'yicha izlanishlar olib borishdi.

Ta'lim sifatini oshirish muammosiga e'tiborni kuchaytirish bugungi kunda uni modernizatsiya qilishning asosiy tendensiyalaridan biri bo'lib, bu, qoida tariqasida, yechimlarni izlashda turli yondashuvlarni ishlab chiqishni taqozo etadi. Ta'lim tizimini yangilash ijtimoiy va pedagogik xususiyatga ega bo'lgan bir qator muammolarni hal qilishni o'z ichiga oladi.

Ta'lim sifati - bu inson ehtiyojlarini qondirishga intiladigan ta'lim xususiyatlari to'plami. U so'rovlarni qondirishga yordam beradi va quyidagilarga asoslanadi:

- boshqaruv tizimini takomillashtirish;
- ta'lim xizmatlari sifatini oshirish monitoringi tizimi;
- turli imkoniyatlar va qobiliyatlarga ega bo'lgan o'quvchilarning ta'lim olishda tengligini ta'minlash;
- ta'lim tashkiloti xodimlarining malakasini oshirish;
- mijozga yo'naltirilganlik prinsipi.

Ta'lim sifati uning takomillashuviga yordam beradigan pedagogik shart-sharoitlarga asoslanadi. Adabiyotda "pedagogik holat" atamasi ko'plab mualliflar tomonidan turlicha talqin qilinadi, ammo ular umumiy xulosaga kelishdi: bu shartlar obyektiv va subyektiv imkoniyatlar va sharoitlar, shuningdek, ularga qaratilgan chora-tadbirlar va usullar majmui sifatida belgilanadi. muayyan tashkiliy va pedagogik vazifalarni amalga oshiriladi.

Ta'lim jarayoni sifatini boshqarishning pedagogik shartlarini ko'rib chiqishda ushbu shartlarning uch turi ajratiladi, ular rasmda keltirilgan.

Ta'lim tashkilotlarida o'quv jarayoni sifatini boshqarishning meyoriy pedagogik shartlariga quyidagilar kiradi:

- tashkilotdagi ta'lim faoliyati mazmunini tartibga solishga yordam beradigan qonunchilik va meyoriy-huquqiy baza, tashkiliy-ma'muriy hujjatlar;
- o'quv bo'linmalari ishini engillashtirish uchun ma'lumot to'plash va tahlil qilishning turli usullari.

O'quv jarayonining quyidagi protsessual va texnologik pedagogik shartlari ajratiladi:

- ta'lim dasturlari va ularning mazmuni sifatini ta'minlash;
- ta'lim jarayonini tashkil etishning zamonaviy shakl va usullarini qo'llash;

- ta’lim muassasalari xodimlarining malakasini oshirish;
- ta’lim sifati monitoringi tizimini joriy etish;
- o’quv jarayonini barqaror va zaxira qo’llab-quvvatlashni yaratish;
- ta’limning uzluksizligi, izchilligi va izchilligini kafolatlash;
- zamonaviy talablarga javob beradigan tegishli ijtimoiy-maishiy sharoitlarni shakllantirish.

O’quv jarayoni sifatini boshqarishning gumanistik pedagogik shartlariga quyidagilar kiradi:

- o’quv faoliyati sifatini oshirishga hissa qo’shadigan jamoaning ichki motivatsiyasini yaratish;
- abituriyentlarning mazkur ta’lim tashkiloti negizida ta’lim olishga intilishlarini rivojlantirish;
- o’quv jarayoni subyektlari o’rtasida bag’rikenglik va sezgirlik darajasini rivojlantirish va qo’llab-quvvatlash.

Ta’lim tashkilotida o’quv jarayonining sifati uchun javobgar bo’lgan quyidagi elementlar aniqlanadi:

1. Inson resurslari. Bularga quyidagilar kiradi:

- yuqori boshqaruv;
- ma’muriy, boshqaruv va xizmat ko’rsatuvchi xodimlar;
- Pedagogik xodimlar.

2. Infratuzilma (o’quv mashg’ulotlarini o’tkazish uchun ma’ruza xonalari va laboratoriyalar, dasturiy ta’minot);

3. Ishlab chiqarish muhiti (o’quv va ishlab chiqarish faoliyati amalga oshiriladigan sharoitlar).

Shunday qilib, ta’lim sifati ta’lim tizimining yagona xarakteristikasi bo’lib, u resurslar bilan ta’minlash, o’quv jarayoni va ta’lim natijalarining normativ talablarga, jamoatchilik va shaxsiy talablarga muvofiqligini aks ettiradi. Ta’lim sifatini baholash, o’z navbatida, o’quvchilarning ta’lim yutuqlari sifatini va ta’lim jarayonining samaradorligini baholashni anglatadi. Ta’lim sifatining faolligi jamiyat, mehnat bozori, iste’molchilar talablari, shuningdek, ta’lim maqsadlarining o’zgarishi bilan belgilanadi. Ushbu shartlarga qarab, ta’lim jarayoni qayta tuziladi. Ta’lim sifatini boshqarishning quyidagi xususiyatlari mavjud:

1. Ta’lim sifatini boshqarishda faoliyat va rivojlanishni ajratib bo’lmaydi. Ta’lim sifatining bu ko’rinishlari ta’lim-tarbiya ishlarini shunday qurishni talab qiladiki, asos o’quvchilarning ta’limini tashkil etish va olishda faol ishtirokini ta’minlashga asoslanadi.

2. O’z-o’zini o’rganish qobiliyatini rivojlantirishga e’tibor bering. O’z-o’zini tarbiyalash va ijtimoiy va shaxsiy bilimlarni o’zlashtirishga hissa qo’shadigan muayyan ko’nikma va qobiliyatlarni rivojlantirish qadriyatlar va xatti-harakatlar normalarini rivojlantirish uchun mo’ljallangan.

3. Atrofdagi voqelikka analitik va tanqidiy munosabatda bo‘lish qobiliyatini rivojlantirish kabi nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati yuqori baholanadi.

4. Predmetga yo‘naltirilganlik ta‘lim metodikasini o‘zlashtirish vositasi sifatida ifodalanadi. Ilgari belgilangan ta‘lim maqsadlari turli xil ta‘lim muhitiga kiritilgan bo‘lib, bu o‘quvchilarga ichki motivatsiyani yaratish imkoniyatini beradi. Texnologiya va o‘z-o‘zini tarbiyalash faoliyatining roli sezilarli darajada oshadi. Tashkiliy tartibga solish s (protsessual Texnologik jihatdan f) Gumanistik yo‘q

5. Ta‘lim sifatining o‘qituvchining kasbiy faoliyatiga, o‘quv jarayonini tashkil etish usullari, usullari, malakalari va texnologiyalariga bog‘liqligi.

Ta‘lim sifatini boshqarishga ta‘sir qiluvchi muhim omillarni aniqlash odatiy holdir:

1. Shaxsiy xususiyatlar:

- mavjud bilimlar;
- qobiliyatlar;
- psixologik barqarorlik.

2. Ta‘lim shartlari:

- o‘quv, uslubiy va ko‘rgazmali materiallar;
- axborot-texnologik ta‘minot;
- moddiy-texnikaviy jihozlash;
- ta‘lim nazariyalari va yondashuvlari;
- ta‘lim muassasasi faoliyatini ta‘minlovchi pedagoglar;

3. Ta‘lim tizimining faoliyati o‘rtasidagi umumiy davlat munosabatlari: – ta‘lim sohasidagi davlat siyosati;

- ta‘lim jarayonidagi eng muhim maqsad va vazifalar;
- umumta‘lim tizimida boshqaruv tuzilmasi;
- ta‘lim resurslarining mavjudligi;
- o‘qituvchining jamiyatdagi mavqei;
- ta‘lim xizmatlari, o‘quv adabiyotlari bozorining soddaligi va qulayligi, shuningdek ularni takomillashtirish.

4. davlat ta‘lim standarti, bozor talablari, jamoatchilik kutganligi, ta‘limning xalqaro hamjamiyatga kiritilishi.

5. Iqtisodiy va ijtimoiy-madaniy sharoitlar, milliy va mintaqaviy omillar, pedagogik faoliyat tizimlari va tuzilmalari, o‘qituvchilar, o‘quvchilar va ularning ota-onalariga yordam va qo‘llab-quvvatlash strategiyalari.

Ta‘lim muassasasida o‘quv jarayonini boshqarish tizimini takomillashtirish bosqichlari:

1. Auditorlik tekshiruvini o‘tkazuvchi auditorlar natijalarini tahlil qilish.
2. Iste‘molchilar bilan bevosita aloqa.
3. Tuzatish va profilaktika choralari samaradorligini nazorat qilish.
4. Ta‘lim sifati tizimining samaradorligini oshirish tartiblari.

Ta'lim tashkilotining boshqaruv tuzilmasini optimallashtirish uchun uni tayyorlashning eng muhim yo'nalishlarini ajratib ko'rsatish, ta'lim bo'linmalarining tashkiliy tuzilmasi holatini tahlil qilish, belgilangan vazifalar majmuasini hal qilish uchun uni soddalashtirish, shuningdek, uzoq muddatli ta'lim tizimini mustahkamlash kerak. -ta'lim tashkilotining introspektivligining muddatli jarayonlari. Auditorlar, qoida tariqasida, ta'lim tashkilotida o'quv jarayonini boshqarish tizimining samaradorligi va samaradorligini oshirishga yordam beradigan faoliyatni aniqlaydilar. O'quv natijalari obyektiv va subyektiv omillarga bog'liq, shuning uchun har bir omilning ta'lim jarayoniga ta'sir qilish darajasini aniqlash kerak. Ta'lim tashkilotidagi o'quv jarayoni sifatining diagnostik funksiyasi pedagogik monitoringga yuklangan. Pedagogik monitoring obyektlari - ta'lim jarayonining natijalari va ularga erishish uchun foydalaniladigan pedagogik vositalardir.

Ta'lim muassasalarida o'quv jarayoni sifatini boshqarish muammosi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga bog'liq bo'lib, asosiy pedagogik sharoitlar quyidagilarga yordam beradi:

- ta'lim jarayonining muhim tarkibiy qismlarini rag'batlantirish;
- ta'lim tashkilotlarida o'quv jarayoni sifatini boshqarish modelini yaratish;
- ta'lim sifatining kutilayotgan o'zgarishlari prognozini tuzish.

Shunday qilib, bugungi kunda o'quv jarayonidagi eng muhim muammolardan biri ta'lim sifatining rolidir. Ta'lim sifatini baholash uchun rasmiy ravishda qo'llaniladigan tizim pedagogik o'lchashning obyektiv usullariga asoslanmagan, shuning uchun "sifat" bir ma'noda talqin etilmaydi. Bundan xulosa qilish mumkinki, ta'lim sifati pedagogik nazariya va amaliyotning zamonaviy talablariga javob beradigan, shaxs, jamiyat va davlatning ta'limga bo'lgan ehtiyojlarini qondira oladigan o'qitish xususiyatlarining yig'indisidir. Muvaffaqiyatga erishish uchun ushbu tizimni to'liq o'zlashtirish muhimdir.

Adabiyotlar:

1. Mavlonov N.Sh Raqamlashtirish muhitida maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining axborot kompetentligini rivojlantirish p.f.f.d.(RhD) dis.avtoreferat – T.: 2023. 57 b.
2. Olimov Q.T., Mavlonov N.Sh. O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimini pedagog kadrlar bilan ta'minlash va ularning kompetensiyasini oshirish jarayonining rivojlanish tendensiyasi va istiqbollari. /– B. 21-23
3. N.Sh.Mavlonov The impact of the use of digital technologies on improving the quality of work of preschool organizations// <https://doi.org/10.5281/zenodo.8036458>.

РЕЗИОМЕ

Ushbu maqolada, ta'lim tashkilotida ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan yondashuvlar va ta'lim tashkilotini boshqarishda innovatsion yondashuvlarni joriy etish imkoniyatlari ochib berilgan.

РЕЗИОМЕ

В данной статье раскрыты подходы, направленные на повышение качества образования в образовательной организации и возможности внедрения инновационных подходов в управление образовательной организацией.

SUMMARY

This article reveals approaches aimed at improving the quality of education in an educational organization and the possibility of introducing innovative approaches to the management of an educational organization.